

In gesprek met Martin van Rooijen

Leo van Heesch

Toen Martin van Rooijen de nieuwe voorzitter werd van de Nederlandse Vereniging van Organisaties van Gepensioneerden (NVOG), overheerste de scepsis. Hij was lid van het CDA en ooit staatssecretaris Financiën voor die partij. En het CDA had zich toch samen met de PvdA al meer dan 40 jaar verzet tegen zeggenschap voor gepensioneerden in de pensioenfondsbesturen?

Martin van Rooijen is nu een jaar voorzitter van de NVOG en van de scepsis is weinig meer over. In dat jaar profileerde hij zich als een bekwaam voorzitter en een goed belangenbehartiger voor gepensioneerden. Ook als die belangen niet stroken met de heersende opvattingen binnen zijn partij. Zijn netwerk met de daarbij horende formele en informele contacten zijn in zijn functie als NVOG-voorzitter een groot voordeel. Tijd dus om hem te interviewen.

“Ik ben een fietser”, zegt Martin van Rooijen “en wat de pensioenpremies betreft, vergelijk ik de werkgevers wel eens met een groep welgestelde recreatiefietzers. Die peddelen rustig samen in het zonnetje op een hoogvlakte. In een zijdal weten zij een leuk sterrenrestaurant waar ze een uitgebreide lunch gaan nuttigen. De lange afdaling verloopt vlot en bij het zonnige terras hoeven ze alleen nog maar in de remmen te knijpen. Ze kiezen uiteraard het duurste menu en laten flink wat flessen Mouton-Rotschild aanrukken. Voldaan en een beetje rozig stappen ze na twee uur weer op de fiets terug naar de hoogvlakte. Dan is Leiden in last. Het gekerm en gekreun als zij weer die berg op moeten is niet van de lucht.”

“Zo ging het ook met de pensioenen. Rond 1985 ging men, actuariael volkomen onverantwoord, in een lange afdaling de premies terugbrengen van ongeveer 24% naar 8%. Vervolgens deed men een greep in de kas en hield ‘premie-holidays’. Toen de premies weer omhoog moesten, begon het geweeklaag hoe moeilijk de werkgevers het hadden en dat op deze manier het pensioenstelsel niet langer houdbaar zou zijn”.

Vroeger hadden velen het idee dat de NVOG een kruiwagen met kikkers was, die alle kanten uitsprongen en daardoor weinig daadkrachtig was. Hoe is dat nu?

Natuurlijk blijft het leiden van een koepel met ruim 90 aangesloten verenigingen van gepensioneerden organisatorisch een hele klus. Maar de al bestaande structuur met platforms, commissies en voorzitters-overleg werkt. Ook de toetreding van de gepensioneerden van Philips, Unilever, Shell, Hoogovens, Akzo, Thomas-Drijver en Solvay gaf de NVOG inhoudelijk en qua bestuurskracht een echte push. Voor de verdediging van de rechten van gepensioneerden (desnoods tot aan het Europese Hof toe) is de Stichting Pensioenfatoen opgericht. Daarmee kunnen wij slagvaardig op bedreigende ontwikkelingen reageren.

Hadden ouderenorganisaties als de KBO en de PCOB tot nu toe wel oog voor pensioenbelangen?

De focus lag bij deze grote verenigingen op een ander terrein. Maar ook daar staat het denken niet stil. Ook daar beseft men dat op pensioengebied een houding van ‘het zal zo’n vaart niet lopen’, niet meer past. Binnen de Centrale van Samenwerkende Ouderenorganisaties (CSO) werken wij nauw samen. Op pensioengebied neemt de NVOG inhoudelijk het voortouw. De afstemming van de standpunten is wel eens moeilijk. Het CSO is echter voor de overheid het aanspreekpunt. Het is dus belangrijk die club achter onze standpunten te krijgen. Omdat wij een goed verhaal hebben, lukt dat steeds beter en ik ben voor het CSO feitelijk de pensioenwoordvoerder.

Vandaag (29 juni) debateert de Tweede Kamer over het zogenaamde pensioenakkoord. Hoe kijkt de NVOG daar tegen aan?

Ik denk precies hetzelfde als de NBP en de BPP. Indexeren is belangrijk maar opgebouwde rechten zijn nog belangrijker. Eind vorige eeuw zijn de riant buffers van de pensioenfondsen door onverantwoord lage premies en gegraai in de kas afgebroken. Het is belangrijk dat de buffers die er nog zijn niet verder worden aangetast. Dat zou niet alleen slecht zijn voor de jongere deelnemers maar ook de gepensioneerden zitten niet te wachten op een instabiel systeem. Er wordt tegenwoordig wel een toneelstuk opgevoerd van de denkbeeldige tegenstelling tussen de belangen van jongeren en ouderen. Maar wij als ouderen willen een degelijk systeem in stand houden, niet alleen voor onszelf maar ook voor onze kinderen en kleinkinderen. Dat vraagt om verantwoordelijk en verstandig handelen.

Bernard Wientjes, Agnes Jongerius en Henk Kamp trekken wel eensgezind op en verdedigen het akkoord te vuur en te zwaard.

Van Minister Kamp snap ik dat. Hij krijgt een koppeling van de AOW aan de levensverwachting en ziet meteen een mogelijkheid de fiscale tegemoetkoming voor de opbouw van het aanvullende pensioen te versoberen wat de schatkist een formidabele besparing oplevert. Hij verlengt de opbouwtijd van het aanvullend pensioen niet met één jaar, maar pakt gelijk vijf jaar.

Curriculum Vitae van Martinus Johannes van Rooijen

1942	Geboren 31 juli te Drunen
1967	Doctoraal examen Bedrijfseconomie. Nederlandse Economische Hogeschool, Rotterdam.
1965-1968	Inspecteur van 's Rijks Belastingen
1968-1973	Shell - Fiscale Zaken.
1973-1977	Staatssecretaris van Financiën,
1977-1980	Lid Tweede Kamer (CDA)
1980-1984	Shell London en Nederland
1984-1986	Financieel directeur NAM Assen
1986-1989	Directeur Public Affairs Shell Nederland
1989-1994	Coopers & Lybrand Dijker van Dien.
1995-1996	Lid College toezicht Sociale Verzekeringen
1999-	Management Consultant
1999-2000	Directeur. Int. Projectontw. Duurzame Energie
2000-2001	Directeur Retail International NUON
2005-	College Sanering Zorginstellingen, gemachtigde en adviseur Minister van VWS
2008	Lid commissie nadeelcompensatie Ziekenhuizen
2010	Voorzitter RvB GGZ W-Noord-Brabant

Ook Wientjes heeft veel te winnen. Door de fixatie van de pensioenpremie op ongeveer 20% lopen de werkgevers geen enkel risico meer. Hij noemt die premie wel historisch hoog is, maar dan deugt zijn lange termijn geheugen niet. Voordat het gegraai door de werkgevers begon waren premies van 25% heel gewoon. Bovendien kunnen werkgevers die nu nog een bijstortingsverplichting hebben, die voorzieningen op hun balans straks overboeken naar het eigen vermogen. Kassa! Het gaat hier om miljardenbedragen. Dus er is de werkgevers veel aan gelegen dat dit akkoord er komt. Overigens heeft Wientjes wel een belangrijke 'concessie' gedaan. De werkgevers zullen voortaan niet meer in de pensioenpot graaien. Agnes Jongerius begrijp ik niet. De insteek was een toekomstbestendig pensioenstelsel. En wat krijgen de werknemers en gepensioneerden waarvoor zij zegt op te komen? Een instabiel systeem waarbij de perverse prikkels om risicovol te gaan beleggen nog meer dan in het verleden tot instrument worden verheven. En alle risico's van rente, beleggen en langer leven komen bij de deelnemers terecht. Al worden, onder druk van de tegenstanders, steeds meer verbeteringen van dit slechte akkoord afgedwongen.

Wanneer denkt u dat het pensioenakkoord werkelijkheid wordt?

Dat gaat nog minimaal acht maanden duren. Ondanks het negatieve advies van de landsadvocaat wil minister Kamp toch proberen de bestaande rechten 'in te varen' in het nieuwe stelsel. Een commissie gaat dat bestuderen. Wij als CSO hebben geëist dat wij deel uit maken van die commissie – het gaat over onze rechten. En mocht er een uitkomst komen die ons niet bevalt dan zullen wij via onze Stichting Pensioenfatsoen procederen tot in hoogste instantie om onze rechten te verdedigen.

Tot slot, wanneer gaat het wetsontwerp dat echte zeggenschap van gepensioneerden een beetje regelt, wet worden?

Het wetsvoorstel hoeft alleen nog in de Eerste Kamer behandeld te worden. Ofschoon er nog steeds fracties zijn die het op de lange baan willen schuiven, denk ik toch dat dit na veertig jaar niet meer zal lukken. De behandeling zal waarschijnlijk in september/oktober plaatsvinden. De stemverhouding binnen de Eerste Kamer schat ik op minimaal 40 voorstanders. en maximaal 35 tegenstanders van de nieuwe wet. <<